Anul al 54-lea | 16 Pagini | EXEMPLARUL { In România: 2 lei / In străinătate: 6 lei | 16 Pagini | Nr. 287 Luni 18 Octombrie 1937

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 126.288/932

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA CENTRALA

Controlul averilor

Publicul află adesea că se controlează averea unui fost sau actual funcţionar al statului.

Foarte rar însă el este informat despre sancţionarea unui caz de procopsire nelegitimă, despre reintrarea în tezaurul statului a unor averi constituite din însuşirea banului public.

S'ar putea spune că legea pentru controlul averilor suspecte, în loc să servească scopul urmărit, l-a deservit. Căci mulţi dintre cei consideraţi de instinctul public ca abuzivi în dauna banului contribuabilului şi ca posesori de averi nejustificate, au eşit din procesele judecate în această materie, de extremă însemnătate pentru prestigiul autorităţii şi pentru moralitatea publică, înarmaţi cu hotărîri de absolvire opozabilă oricăror bănueli. O spălătorie chimică mai inoportună şi mai contrarie exemplarităţii sociale n'ar fi putut aştepta foştii, prezenţii şi viitorii profitori de lipsa controlului, de traficul de influenţă, de cumulul sinecurelor, de toate resursele ce stau în calea îmbogăţiţilor cât mai repede şi cât mai mult din fondurile publice, adunate cu preţul jertfelor maselor de muncitori cinstiţi.

S'a aruncat asupra legii răsounderea neputinţei de a se aplica sancţiuni. Neputându-se apăra, legile suportă totdauna păcatele celor ce le speculează lipsurile aparente în profitul lor ilicit.

Opinia publică se întreabă însă cu drept cuvânt: dacă legea nu dispune de mijloace destule pentru atingerea scopului urmărit, de ce nu este modificată în raport cu experienţa făcută până acum?

Şi dela această chestiune de ordin general, bunul simţ trece la cazurile speciale. Unul din ele: justiţia s'a pronunţat că parlamentarii nu pot fi expuşi la controlul averilor, oricâtă fraudă ar fi la baza acestora. De ce? Pentru că legea vorbeşte numai de funcţionari, iar deputaţii şi senatorii sunt aleşi de naţiune, nu numiţi de stat.

Nu intrăm în discutarea acestei chestiuni. Intrebarea care se impune este: de ce nu s'a modificat legea, de ce n'a fost complectată imediat după constatarea în practică a acestei inadmisibile şi grave lacune?

Inadmisibilă şi gravă, pentru că nu se poate concepe exceptarea parlamentarilor dela o măsură de ordine publică interesând banul statului şi morala socială, şi pentru că nu s'ar putea presupune că puterea legiuitoare ar fi condusă de interese subiective atunci când votează legile.

Control al averilor efectiv, da. El este admisibil şi poate fi folositor.

Control al averilor fictiv, nu. Căci este inadmisibil şi dăunător.

PEISAJ DIN MĂRĂŞEŞTI — ION H. GEORGESCU

HULIGANISM?

de IOAN AL. BRĂTESCU-VOINEŞTI

Deşi n'am obiceiul să răspund acelora cari, scriind şi publicând injurii la adresa cuiva, se ascund sub anonimat, pentru că socotesc că acest fapt este un act de laşitate, vrednic numai de profund dispreţ, — totuşi mă simt dator să răspund la articolul prim al ziarului „Lupta", cu data de Vineri 15 Oct. a. c., al cărui autor se ascunde sub iniţialele R. X.

Din momentul în care m'am angajat la această muncă de colaborare la trezirea conştiinţei româneşti, ştiam că-mi voi atrage ura şi deci insulte din partea celor împotriva cărora se duce această luptă. Bine înţeles deci, că nu pentru a răspunde insultelor cuprinse în acel lung articol am luat condeiul în mână. Cititorul onest şi nepărtinitor va judeca şi va hotărî dacă eu sunt un „demagog răsuflat şi ratat al vieţii publice, rămas la periferia partidelor, care spurc cu balele mele în dreapta şi în stânga", dacă sunt un „ignorant şi un incult, un pretins intelectual, căruia la bătrâneţe a început să-i sbârnâie vanitatea naţională" şi un „as al parazitismului, care deţine cea mai grasă sinecură ce există în ţara asta", şi aşa mai departe.

Dacă m'am hotărît să răspund acelui articol, e pentru a respinge sfruntata minciună, aruncată cu vădită rea credinţă, că în timpul neutralităţii eu m'aş fi afirmat „pentru o neutralitate niţel binevoitoare Germanilor".

Toată lumea ştie ce atitudine am avut din primul moment al izbucnirii războiului mondial, — toată lumea, afară de autorul articolului din „Lupta", care prin actul de laşitate de a nu semna, mă îndreptăţeşte să bănuesc că, nu în timpul neutralităţii, ci în timpul ocupaţiei era ori colaborator la „Lumina", ori trepăduş-spion în slujba comandaturii germane.

In coloanele ziarelor „Universul", „Adevărul", „Naţionalul" şi „Epoca", dela începutul războiului mondial, am scris articole prin care ceream desluşit şi stăruitor intrarea în acţiune alături de aliaţi; iar dacă nu am luat parte, alături de ceilalţi promotori ai acţiunii pentru unitatea naţională, la întrunirile şi manifestaţiile conduse de ei, e pentrucă mă împiedeca s'o fac situaţia mea de funcţionar.

Socotesc că atitudinea mea din acea vreme merită să fie cunoscută.

Eu sunt un om apolitic. Ajuns pe de o parte, după matură reflecţie, după amănunţite studieri ale chestiunii, după o îndelungată şi întinsă documentare, de care n'am făcut niciodată paradă, la convingerea că politica nu este cea mai nobilă îndeletnicire omenească şi că un om poate fi foarte folositor colectivităţii în mijlocul căreia trăeşte, îndeletnicindu-se cu altceva decât politica, — pe de altă parte nesimţindu-mi nici o aptitudine pentru această îndeletnicire, m'am ţinut deoparte, mărginindu-mă să notez numai pentru mine reflecţiile pe care mi le sugera conducerea treburilor publice practicată de alţii.

In anul 1907, solicitat de Ionel Brătianu, m'am înscris în partidul liberal şi am fost ales deputat. In timpul trecerii mele prin Parlament, m'am convins, odată mai mult, de absoluta nepotrivire a firii mele cu îndeletnicirea de politician. La revenirea partidului liberal la putere, în 1914, am fost numit director general al Adunării deputaţilor. Peste câteva luni a izbucnit războiul mondial. Din primul moment am început să scriu, cerând intrarea în acţiune alături de Aliaţi.

Dece, în loc de a mă ţine în rezerva de până atunci, am

(Continuare în pag. 2-a)

SCRISORI DIN PARIS

ANARHIE ŞI NAŢIONALISM

de RENE SAIVE

Am arătat altă dată de ce pericolul comunist nu trebue luat în serios în Franţa. Fără îndoială, că alegerile cantonale, ce se vor termina la 17 Oct., vor marca o progresie relativă a comuniştilor. In adevăr, aceştia vor profita de „viteza dobândită" şi de propaganda lor activă. Din 1931, data ultimelor alegeri cantonale, şi mai ales din primăvara anului 1936, data ultimelor alegeri legislative, ei n'au pierdut timp. Au activat, în vreme ce moderaţii se învrăjbeau şi se istoveau prin certuri ridicole şi lăsau chiar să le scape ocazia de a se alia cu radicalii.

Dar oricât de regretabile ar fi progresele comuniste, ele nu trebue să înspăimânte prea mult pe prietenii Franţei. Francezul e refractar colectivismului la el; comunismul e o formă a nemulţumirii, iar nu o opinie politică.

Să clasăm deci, încă odată, pericolul comunist, în acelaş timp cu pericolul socialist.

Unii vor spune însă: dar pericolul anarhist?

In adevăr, nu s'a mai vorbit în Franţa de pericolul anarhist. Există chiar mai puţin decât celelalte două. Cu toate acestea, trebue să vorbesc de anarhiştii francezi, deoarece de câtva timp dau oarecare semne de activitate.

E multă vreme de când aceşti excesivi partizani ai „acţiunii directe" n'au făcut să se vorbească de ei. Asasinarea preşedintelui Carnot, în primii ani ai republicii, atentatul lui Vaillant în plină Cameră a deputaţilor, şi alte câteva isprăvi răsunătoare au ilustrat epoca strălucită — dacă se poate spune astfel, — a istoriei lor. Dar încă de pe vremea marelui război, anarhia intrase într'o fază de decadenţă.

Cum a vegetat ea până în zilele noastre? Mister... Anarhiştii francezi au reuşit să păstreze câteva sute de simpatizanţi şi două sau trei ziare, cari apăreau din când în când, gazete lamentabile, pline de articole incendiare şi ignorate cu desăvârşire de marele public. Anarhiştii francezi au reuşit chiar să păstreze la naftalină drapelele negre şi pe vechiul lor conducător, Sebastian Faure.

A trebuit să triumfe Frontul popular spre a-i scoate din întunerecul ce părea definitiv. In defilările „monstre", pe care organizaţiile extremiste le organizau la orice ocazie, şi mai ales fără niciun motiv, în mahalalele parisiene, au început să ridice capul. La început a fost o reintrare sfioasă. Apoi au reapărut câteva drapele negre, cu faldurile mototolite. In sfârşit, exemplul „glorios" al anarhiştilor spanioli a dat oarecare vigoare „fraţilor" lor francezi.

De atunci, evenimentele din Spania au avut o influenţă covârşitoare asupra desvoltării mişcării anarhiste franceze. Atâta timp cât anarhiştii spanioli au fost în bună înţelegere cu guvernul din Valencia, relaţiile anarhiştilor francezi cu Frontul popular, — adică cu socialiştii şi comuniştii, — au rămas, dacă nu cordiale, cel puţin corecte. Dar

(Continuare în pag. 2-a)

Cele două fronturi

Manevrele regale s'au încheiat. Ele au făcut dovada valorii soldatului român, sub priceputa conducere a corpului ofiţeresc şi M. S. Regele, în discursul rostit ieri la Sibiu, a adus Inaltul Său omagiu de mulţumire şi de încredere oştirii române.

Ţara întreagă se simte mândră de a-şi încredinţa soarta şi securitatea unei asemenea oştiri, care va şti să păstreze întact patrimoniul naţional pentru întregirea căruia sute de mii de viteji înaintaşi şi-au dat viaţa. Ţara întreagă e gata să facă toate sacrificiile spre a ridica şi din punct de vedere material potenţialul armatei noastre la nivelul potenţialului ei moral, înzestrând-o cu toate armele moderne şi punând-o astfel în stare să înfrunte la nevoe pe cel mai puternic vrăjmaş.

Dar, dacă aceasta trebue să fie grija noastră de căpetenie, nu trebue să se uite că la spatele frontului rămâne populaţia civilă, rămâne izvorul de energie, de rezistenţă şi de încurajare a bravilor de pe front, rămân toţi aceia cari, prin patriotismul lor, prin virtuţile lor, prin conştiinţa îndatoririlor lor şi mai ales prin solidaritatea lor, constituesc cel de-al doilea front împotriva eventualului inamic. Războaele azi nu se dau numai împotriva armatelor. Inamicul îşi îndreaptă armele ucigătoare şi împotriva populaţiei civile, dezarmate şi păzitoare a satelor şi oraşelor.

Iată de ce grija noastră trebue să se îndrepte şi în această direcţie, în sensul pregătirii sufleteşti a populaţiei civile. Această pregătire sufletească nu se poate face în ultimul moment. Inălţarea morală, conştiinţa naţională, pe care întregul popor trebue să le aibă în orice clipă, dar mai ales în aceea a primejdiei, nu pot fi decât rezultatul unei păstrări neîntinate a sentimentului naţional, rezultatul unei întăriri a elementului naţional în toate direcţiile, rezultatul unei neîntrerupte griji pentru ridicarea moralului tuturor claselor sociale prin înfrăţirea între e'e, prin întărirea colaborării între ele şi mai ales prin încredinţarea că sacrificiile ce i se cer, şi în timp de pace şi în timp de război, sunt pentru întărirea patriei şi în folosul tuturor.

Această operă de reală şi folositoare educaţie naţională ne silim la acest ziar s'o facem zi de zi.

Toată lupta noastră pe tărâmul naţional o ducem fiindcă avem convingerea că apărarea ţării, ori cât de bravă ar fi oştirea, nu poate fi asigurată fără ca la spatele ei să fie ceea stâncă de granit a unei populaţii civile rezistentă sufleteşte, cu moralul vecinic ridicat şi lipsită de elementele subversive cari urmăresc descurajarea şi demoralizarea.

Ne reamintim tristele şi ruşinoasele vremuri ale neutralităţii, care a precedat intrarea noastră în războiul mondial. Ne reamintim la ce îndrăzneţe şi nerusinate atacuri au trebuit să facă faţă, în acele vremuri, marii noştri patrioţi cari purtau din oraş în oraş, cu neobosită trudă şi însufleţiţi de un înalt patriotism, steagul demnităţii naţionale. Ne reamintim cum mişunau atunci străinii împărţind bănetul otrăvitor şi căutând să zmulgă din sufletele celor slabi credinţa în triumful cauzei româneşti. Asemenea umilitoare spectacole nu trebue să se mai repete niciodată. In istoria neamului nostru, nu trebue să existe două asemenea pagini.

Iată de ce, dacă împreună cu M. S. Regele, toată ţara trebue să strige: „Trăiască oştirea română!" — dacă întreaga ţară trebue să aibă o grije neobosită de armată, de soldat şi de materialul de care are nevoe — să nu se uite o clipă, că în ceasul suprem, la spatele armatei va fi o populaţie civilă care trebue să fie sănătoasă la suflet şi la corp şi a cărei conştiinţă naţională şi încredere în destinele neamului trebue să nu şovăe nici o clipă.

SUVERANUL A SOSIT LA SINAIA

Sinaia, 15 Oct.

Astăseară, la ora 7,20, a sosit în localitate, cu un tren regal, M. S. Regele, însoţit de Măria Sa Marele Voevod Mihai şi de d. general Gabriel Marinescu, subsecretar de stat la interne.

—oxo●oxo—

Mareşalul chinez Ciang-Kai-Şek şi soţia sa.

—xox●xox—

Sinodul grec opreşte incinerarea

Atena, 15 (Radio-Central). — *Sf. Sinod s'a pronunţat azi din nou împotriva incinerării morţilor, întrucât acest lucru contravine legilor bisericeşti.*

—xox●xox—

FILME

A fost odată...

Magistrat tânăr. Abea fusese numit şi sosi vacanţa de vară.

O tuse rebelă îl trimise la Sinaia, unde făcea cură de aer în fiecare zi în pădurea dintre mănăstire şi castelul Peleş.

La scurtă distanţă de banca sa, un bătrân cu obraji scofâlciţi, mers greoi, gulerul dela pardesiu totdeauna ridicat, sprijinindu-se în baston, inhala tot atât de regulat ozonul brazilor.

Intr'o zi bătrânul se opri în dreptul tânărului şi-i zise părinteşte:

— Te-aud mereu tuşind... De ce stai numai la umbră?

— Soarele arde prea tare.

— Dar arşiţa aceasta ne vindecă... Uite, eu nu mai tuşesc.

Magistratul ascultă sfatul, simţi efectul razelor binefăcătoare şi mulţumi tovarăşului de cură pentru bunătatea sa.

— Să faci mereu tot aşa... Incă zece-cinsprezece zile la soare şi la anul viitor nu vei mai avea nevoe să te fixezi pe băncile acestea.

— Din nefericire, nu mai pot rămâne aci decât două zile... Imi expiră concediul.

— Eşti funcţionar?

— Am fost numit de curând supleant la tribunalul Ilfov.

— Dacă ai dispune de mai mult timp, ai sta la soare?

— De sigur.

— Atunci... uite ce să faci... Cere printr'o petiţie prelungirea concediului şi lasă-mi-o la hotel.

— Credeţi că aţi putea să vorbiţi cu ministrul justiţiei?

— Nu-i nevoe de această osteneală... Eu sunt ministrul justiţiei — Eugen Stătescu...

Despre români în străinătate

Relevăm mai întâi o coincidenţă destul de ciudată şi asupra căreia atenţia mi-a fost atrasă de către un membru al consiliului municipal din Paris, în societatea căruia vizitam măreaţa expoziţie internaţională din nu mai puţin măreaţa capitală a Franţei.

Pentru a înlesni orientarea vizitatorilor, mai multe tăblie indicatoare poartă pe ele numele pavilioanelor sau, mai exact, al statelor, care au pavilioane, precum şi direcţia în care se găsesc. Pe aceste tăblie figurează, în genere, două nume de state, la ale căror pavilioane duce acelaş drum.

Şi iată că, pe când ne îndreptam spre pavilionul României, colegul francez mă invită cu un zâmbet, pe a cărui semnificaţie am priceput-o numai decât, să citesc ce stătea scris pe tăblia indicatoare respectivă.

Am citit şi — mărturisesc — am rămas câteva clipe nedumerit. In adevăr, iată ce stătea scris pe acea tăbliţă: „ROUMANIE", iar sub acest cuvânt şi cu litere aproape tot aşa de mari, cuvântul „TERRE D'ISRAEL". Ori cine în primele momente ar fi fost ispitit să creadă, că „Terre d'Israel" se referea la România, servind oarecum ca o definire a României.

Cum am spus însă la început, nu era la mijloc decât o coincidenţă, destul de ciudată în cazul de faţă. Anume, acelaş drum duce şi la pavilionul României şi la pavilionul Palestinei. Numai că acestei din urmă ţări, în loc să i se zică Palestina, aşa cum este denumirea ei oficială, i s'a zis „Ţara lui Israel", iar aceste cuvinte au fost puse sub cuvântul „România".

Faptul fiind de natură să inducă multă lume în eroare, făcând-o să creadă că „Terre d'Israel" este pusă acolo, ca să arate ce fel de ţară este România, ar fi de dorit ca d. comisar al pavilionului românesc să intervie pentru împrăştierea unei astfel de confuziuni.

Am relevat coincidenţa aceasta şi pentru motivul ce urmează. Ea a servit şi drept prilej pentru unele întrebări, făcute de francezi cu cari, graţie calităţii ce aveau, am venit în contact. Intr'o formă, de sigur, perfect de delicată şi politicoasă, întrebările cuprindeau în ele un sâmbure de imputări.

Dece la noi în ţară bântue un curent aşa de puternic de şovinism? Dece prigonim pe străini şi dece urmărim nimicirea lor? Dece cele mai multe din partidele noastre politice afişează un program de dreapta şi de pronunţată xenofobie?

Din felul cum erau puse întrebările, se desprindea impresia că pornirea sau — şi mai precis — hotărîrea noastră, a românilor, de a nimici pe străini, adică pe cetăţenii români de altă origină etnică, era socotită ca un adevăr, ca un fapt cert, şi se cerea doar explicaţia faptului.

E de prisos să spun că am socotit ca o datorie elementară să resping existenţa faptului în sine, silindu-mă să le arăt că problema, pe care interlocutorii mei au atins-o, se prezintă, ca să zic aşa, în condiţiuni răsturnate. Nu este la noi o campanie de distrugere a străinilor, ci o luptă grea şi izvorîtă din instinctul de conservare, de a scăpa pe români de a fi copleşiţi de străini.

Este vorba de o luptă de apărare a propriului nostru neam, iar nu de nimicire a altor neamuri.

Problema deci, este o problemă românească, iar deslegarea ei prin afirmarea în toate domeniile a primatului naţional, este singura deslegare posibilă — şi tot odată singura logică şi dreaptă.

Am constatat însă, atât cu prilejul conversaţiei, de care pomenesc, cât şi cu alte prilejuri, că se continuă a se întreţine în străinătate o atmosferă de minciuni şi de calomnii perfide pe socoteala României şi a poporului român. Impotriva răspânditorilor de minciuni şi calomnii trebue reacţionat cu toată energia.

N. BATZARIA

INVĂŢĂMÂNTUL MILITAR IN ŞCOLILE ITALIENE

Roma, 15 (Rador). — *Azi a fost promulgat decretul prin care se stabileşte programul învăţământului militar în şcolile secundare şi superioare.*

Invăţământul are un caracter integral, adică el va contribui la educaţia cetăţeanului şi soldatului şi nu urmăreşte formarea unor tehnicieni militari ci pregătirea tineretului în spirit militar.

Starea de asediu la Ierusalim

In oraş circulă patrule militare

Ierusalim, 15 (Rador). — Corespondentul agenţiei Reuter anunţă că în urma noilor atentate săvârşite în Palestina, autorităţile au proclamat din nou starea de asediu la Ierusalim.

Cu începere dela ora 18, toate magazinele vor fi închise, circulaţia nu mai este îngăduită pe străzi, iar patrulele militare vor supraveghia oraşul.

Azi au fost făcute numeroase noui arestări în diferite puncte ale ţării. Persoanele arestate sunt transferate imediat în lagărul de concentrare dela Acra.

NOUI TRUPE ENGLEZE

Ierusalim, 15 (Rador). — *Corespondentul agenţiei „Reuter" transmite:*

Primul batalion din regimentul englez din Sussex a plecat aseară spre Egipt.

Din cauza agitaţiei ce domneşte acum în Palestina, trenul care transporta trupele a fost precedat de un tren automotor blindat pe bordul căruia se aflau numeroşi soldaţi înarmaţi cu mitraliere şi faruri puternice spre a putea supraveghia traseul şi mai ales regiunea muntoasă din Iudeia pe unde urma să treacă transportul de trupe.

Cu toate măsurile de precauţie luate, asupra trenului s'au tras mai multe focuri de armă de pe o colină din imediata apropiere a traseului. Nic un soldat n'a fost atins.

Un poliţist englez, care însoţea convoiul, a observat un grup de arabi ce aştepta trecerea trenului. La somaţiile făcute, arabii au fugit trăgând focuri de armă asupra poliţistului, fără a-l atinge.

Serbările dela Alba Iulia

D-nele general Gamelin (x), Aretia Gh. Tătărescu, Alexandrina Cantacuzino, d-ra Elena Văcărescu etc., asistând la defilare.

Au dispărut planuri secrete din Anglia

Londra, 15 (Rador). — *Se anunţă că poliţia engleză procedează actualmente la întinse cercetări cu privire la misterioasa dispariţie a unor planuri secrete din biurourile societăţii „Parnall".*

Uzinele acestei societăţi construesc piese pentru avioanele „Tolworth" din regiunea Surrey.

Ministerul aviaţiei a fost încunoştinţat asupra împrejurărilor în care au dispărut planurile.